

Sygn. akt IV P 86/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 grudnia 2017r.

Sąd Rejonowy w Tomaszowie Maz. IV Wydział Pracy w składzie następującym:

Przewodniczący SSR Jolanta Jaros- Skwarczyńska

Protokolant: st.sekr.sąd. Beata Jakóbczyk	
-------------------------------------------	--

po rozpoznaniu w dniu 19 grudnia 2017 r. w Tomaszowie Mazowieckim

na rozprawie

sprawy z powództwa J. B.

przeciwko Z. Ć. prowadzącej działalność gospodarczą pod nazwą P.H.U. (...) z siedzibą w N.

o ryczałty za noclegi

I. oddala powództwo co do kwoty 15.197,00 (piętnaście tysięcy sto dziewięćdziesiąt siedem złotych 00/100);

II. umarza postępowanie w pozostałym zakresie;

III. **odstępuje od obciążania powoda J. B. kosztami procesu na rzecz strony pozwanej;**

IV. przejmuje na rachunek Skarbu Państwa nieuiszczone koszty sądowe;

Sygn. akt IV P 86/16

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 22 lutego 2016r., skierowanym przeciwko Z. Ć. prowadzącej działalność gospodarczą pod nazwą P.H.U. (...) z siedzibą w N., powód J. B. wnosił o zasądzenie kwoty 25.600,00 złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty tytułem ryczałtu za nocleg oraz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Na uzasadnienie swojego żądania pełnomocnik powoda wskazał, iż powód był zatrudniony u pozwanej Z. Ć. na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony określony od dnia 04 lutego 2013r. do dnia 25.07.2014r., na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego i w ramach wykonywanej pracy dokonywał przewozu towarów w transporcie międzynarodowym oraz że stosunek pracy ustał na mocy porozumienia stron.

Dodatkowo pełnomocnik powoda wskazał, iż z tytułu wykonywanej pracy powód J. B. otrzymywał wynagrodzenie za pracę, natomiast pozwany pracodawca nie wypłacił mu należnego ryczałtu za noclegi podnosząc, iż zgodnie z rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19.12.2002r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce

sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju (Dz.U. 2013 poz.167) za nocleg podczas podróży zagranicznej pracownikowi przysługuje zwrot kosztów w wysokości stwierdzonej rachunkiem, a w razie nieprzedłożenia rachunku za nocleg, pracownikowi przysługuje ryczałt w wysokości 25% limitu określonego w poszczególnych państwach w załączniku do rozporządzenia (§16 ust. 1 i 2).

W odpowiedzi na pozew z dnia 12 kwietnia 2016r., pełnomocnik pozwanej nie uznał wniesionego powództwa i wniósł o jego oddalenie w całości oraz o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego wskazując, iż ryczałty za noclegi były powodowi wypłacane.

Na rozprawie w dniu 19.12.2017r., pełnomocnik powoda popierając wniesione powództwo co do kwoty 15.187,00 złotych, cofnął je w pozostałym zakresie wraz ze zrzeczeniem się roszczenia (k. 185).

Sąd ustalił, następujący stan faktyczny:

Powód J. B. był zatrudniony u pozwanego pracodawcy Z. Ć. prowadzącej działalność gospodarczą pod nazwą P.H.U. (...) z siedzibą w N. na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony od dnia 04.02.2013r., na stanowisku kierowcy w pełnym wymiarze czasu pracy.

Zgodnie z treścią zawartej umowy strony, z tytułu zatrudnienia powód J. B. miał otrzymywać wynagrodzenie w wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę.

Stosunek pracy ustał w wyniku rozwiązania umowy o pracę w trybie art. 30 § 1 pkt 1 k.p. na mocy porozumienia stron z dniem 25 lipca 2014r.

dowód: umowa o pracę na czas określony z dnia 04.02.2013r. k.12 oraz akta osobowe powoda;

świadczenie pracy z dnia 28.07.2014r. k.13 oraz akta osobowe powoda;

zeznania powoda J. B. – protokół rozprawy audio video z dnia 19.12.2017r. 00:06:19-00:08:56 - k. 85 verte oraz protokół rozprawy audio video z dnia 12.09.2016r. 00:07:45-00:24:21 k.77 verte-k.78;

Zgodnie z treścią § 13 ust.1 Regulaminu Wynagradzania PHU (...) z tytułu podróży służbowej krajowej pracownikowi przysługuje dieta w wysokości określonej w Rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19.12.2002r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju w wysokości **23,00 zł** (Dz.U. Nr 227 poz.1661) oraz ryczałt za każdy nocleg w wysokości 150% diety krajowej czyli **34.50 złotych.**

Stosownie do zapisu § 13 ust. 2 w/w Regulaminu Wynagrodzenia pracownik (kierowca) z tytułu podróży służbowej zagranicznej będzie otrzymywał za pełną dobę podróży służbowej kwotę **20 euro.**

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 08 maja 2001r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania oraz wysokości należności przysługujących pracownikowi z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju pracodawca wypłaca pracownikom (kierowcom) ryczałt za nocleg w wysokości **25% limitu** na noclegi określonego w załączniku do rozporządzenia w przypadku nie przedłożenia rachunku za nocleg (§ 13 ust. 3 w/w Regulaminu).

Podstawowym źródłem danych do wyliczenia delegacji jest prawidłowo wypełniona przez kierowcę karta drogowa i/ lub karta kierowcy/tarczka. Należności z tytułu diet wypłacane są w PLN (§ 13 ust. 5 i 6 w/w Regulaminu).

W dniu 01.03.2013r. wprowadzono aneks Nr (...) do Regulaminu Wynagradzania, w którym zmieniono zasady rozliczania podróży służbowych.

Zgodnie z aneksem, z tytułu krajowej podróży służbowej przysługuje dieta w wysokości 30 zł oraz ryczałt za nocleg w kwocie 45 złotych, a w przypadku podróży służbowej zagranicznej pracownik będzie otrzymywała za pełną dobę podróży służbowej kwotę 12 Euro oraz ryczałt za nocleg w przypadku, kiedy kierowca wykonuje odpoczynek dobowy

bądź skrócony odpoczynek tygodniowy w pojeździe (brak rachunków za noclegi) przez co najmniej 6 godzin pomiędzy godzinami 21.00-7.00 następnego dnia zgodnie z załącznikiem do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 29. (...). .

dowód: Regulamin Wynagradzania PHU (...) z dnia 02.01.2011r. k.42 – k.43;

Aneks nr (...) do Regulaminu Wynagradzania z dnia 01.03.2013r. –k. 153 i k.153 verte;

Powód J. B. w trakcie podróży zagranicznej spędzał noclegi w odpowiednio wyposażonej kabinie samochodu i nie przedstawił pracodawcy żadnych rachunków za noclegi.

dowód: zeznania powoda J. B. – protokół rozprawy audio video z dnia 19.12.2017r. 00:06:19-00:08:56 - k.85 verte oraz protokół rozprawy audio video z dnia 12.09.2016r. 00:07:45-00:24:21 k.77 verte-k.78;

zeznania świadka W. J. - protokół rozprawy audio video z dnia 12.09.2016r. 00:26:08-00:29:56 - k.78 verte; zeznania świadka M. M. - protokół rozprawy audio video z dnia 12.09.2016r. 00:37:23-00:59:50 - k.78 verte oraz k.79;

W okresie od dnia 04.02.2013r. do dnia 24.07.2014r., powodowi J. B. z tytułu rozliczenia kosztów delegacji służbowych, zgodnie z wyliczeniem biegłego sądowego, dokonany w oparciu o obowiązujący Regulamin Wynagradzania przysługiwały za w/w okresy diety krajowe i zagraniczne w łącznej kwocie 7.940,79 złotych oraz ryczałty za noclegi w kwocie 22.253,48 złotych, co łącznie daje kwotę 30.194,27 złotych.

Pozwany pracodawca wypłacił natomiast powodowi J. B. z tytułu kosztów delegacji służbowych w w/w okresie, faktycznie kwotę 34.899,33 złotych, w tym tytułem diet krajowych i zagranicznych kwotę 27.843,33 zł oraz tytułem ryczałtu za noclegi kwotę 7.056,00 złotych, która to kwota jest o 4.705,06 złotych wyższa od należności wyliczonych przez biegłego.

dowód: opinia biegłego z zakresu rozliczania czasu pracy kierowców R. M. k. 165- k.171;

kserokopie poleceń wyjazdów służbowych k. 27-35;

listy płac k. 36-41 oraz k.117-132;

karty drogowe- k. 64-k.76;

Powyzszy stan faktyczny, Sąd ustalił na podstawie dokumentacji pracowniczej złożonej do akt sprawy, zeznań powoda J. B., świadków W. J. i M. M. oraz opinii biegłego sądowego z zakresu rozliczania czasu pracy kierowców, którą uznał za w pełni wiarygodną, rzetelną i logiczną, albowiem tworzy ona spójną całość i jest rzeczowo uzasadniona.

Zdaniem Sądu biegły sądowy z zakresu dokumentowania i rozliczania czasu pracy kierowców dokonał prawidłowego rozliczenia należności przysługujących powodowi z tytułu podróży służbowych, na podstawie danych wynikających z karty kierowcy, poleceń wyjazdów służbowych oraz list płac.

Sąd uznał zeznania powoda za częściowo wiarygodne, tj. w zakresie, w którym dotyczą one okoliczności niespornych między stronami, bądź wynikających z nie kwestionowanych dokumentów, nie ma więc w tym zakresie potrzeby ich szerszego omawiania. Nie ma bowiem sporu co do tego, iż powód był zatrudniony na stanowisku kierowcy, że wykonywał kursy zlecane przez pozwanego pracodawcę, że w czasie delegacji spał w kabinie samochodu oraz że z tytułu delegacji miał wypłacane należności.

Odnośnie twierdzeń powoda, iż nie były na jego rzecz wypłacane ryczałty za noclegi, Sąd uznał je za nieprzekonujące. Przeczą temu przedłożone przez pracodawcę szczegółowe rozliczenia diet oraz ryczałtów z tytułu delegacji zagranicznych, które to dokumenty były przez niego podpisywane.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo jako niezasadne podlega oddaleniu w całości.

Zgodnie z treścią art. 316 § 1 k.p.c. po zamknięciu rozprawy sąd wydaje wyrok, biorąc za podstawę stan rzeczy istniejący w chwili zamknięcia rozprawy. Stan rzeczy istniejący w chwili zamknięcia rozprawy obejmuje zarówno obowiązujące przepisy, które mogą stanowić podstawę prawną rozstrzygnięcia, jak i okoliczności faktyczne rozpoznawanej sprawy.

W tym miejscu podnieść należy, iż wyrokiem z 24.11.2016 wydanym w sprawie sygn. akt K 11/15 i opublikowanym w Dz. U z 29.12.2016 r. poz. 2206 Trybunał Konstytucyjny stwierdził, iż art. 21a ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o czasie pracy kierowców (j.t. Dz.U.2012.1155, ze zm.) w związku z art. 77⁵ § 2, 3 i 5 ustawy z 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (j.t. Dz.U.2016.1666, ze zm.) w związku z § 16 ust. 1, 2 i 4 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 29 stycznia 2013 r. w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej (Dz.U.167) w zakresie, w jakim znajduje zastosowanie do kierowców wykonujących przewozy w transporcie międzynarodowym, jest niezgodny z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

W uzasadnieniu wyroku Trybunał wskazał, m.in. iż na tle art. 77⁵ § 1 k.p. pojawiły się w judykaturze kontrowersje, czy pracownicy, dla których stałe pokonywanie przestrzeni jest rodzajem wykonywanej pracy znajdują się w podróży służbowej w rozumieniu tego przepisu. Rozbieżności w tym zakresie miała wyeliminować uchwała Sądu Najwyższego z 19.11.2008 r. II PZP 11/08.

Rozstrzygając zagadnienie prawne, „czy wykonywanie przez pracownika uzgodnionej między stronami pracy, która polega na stałym przemieszczaniu się na określonym obszarze, jest podróżą służbową w rozumieniu art. 77⁵ § 1 k.p.”, Sąd Najwyższy w powiększonym składzie uznał, że „kierowca transportu międzynarodowego odbywający podróże w ramach wykonywania umówionej pracy i na określonym w umowie obszarze jako miejsce świadczenia pracy nie jest w podróży służbowej w rozumieniu art. 77⁵ § 1 k.p.”.

Trybunał wskazał też, iż Sąd Najwyższy stwierdził, że „pracownicy mobilni są grupą osób pracujących w warunkach stałego przemieszczania się (podróży). Podróż nie stanowi u nich zjawiska wyjątkowego, lecz jest normalnym wykonywaniem obowiązków pracowniczych. Specyfika takiego zatrudnienia i konieczność odmiennego potraktowania widoczna jest nawet w dyrektywie ustalającej wymagania w zakresie bezpieczeństwa i ochrony zdrowia (dyrektywa nr 2003/88/WE z dnia 4 listopada 2003 r. dotycząca niektórych aspektów czasu pracy). Tym bardziej możliwe i zarazem konieczne jest odmiennie potraktowanie tej grupy pracujących z punktu widzenia art. 77⁵ § 1 k.p.

Z przepisu tego wynika bowiem wprost, że podróż służbowa ma charakter incydentalny. Podróż służbowa jest swoistą konstrukcją prawa pracy. Podstawę formalną podróży służbowej stanowi, po pierwsze, polecenie wyjazdu. Polecenie takie powinno określać zadanie oraz termin i miejsce jego realizacji. Zadanie musi być skonkretyzowane; nie może mieć charakteru generalnego. Nie jest zatem podróżą służbową wykonywanie pracy (zadań) w różnych miejscowościach, gdy przedmiotem zobowiązania pracownika jest stałe wykonywanie pracy (zadań) w tych miejscowościach. Pracownicy mobilni nie wykonują incydentalnie zadania związanego z oddelegowaniem poza miejsce pracy, lecz ich charakter pracy wymusza nieustanne przebywanie w trasie. Nie ma zatem do nich zastosowania ani hipoteza, ani dyspozycja normy prawnej zawartej w art. 77⁵ § 1 k.p. Przepis artykułu 77⁵ § 1 k.p. nie pozwala na ocenę, że pracownik stale jest w podróży służbowej. Inna bowiem jest ratio tej regulacji.” W uchwale składu 7 sędziów z 19 listopada 2008 r., II PZP 11/08 - , Sąd Najwyższy przyjął, że kierowca transportu międzynarodowego odbywający podróże w ramach wykonywania umówionej pracy i na określonym w umowie obszarze jako miejsce świadczenia pracy nie jest w podróży służbowej w rozumieniu art. 77⁵ § 1 k.p. W powyższej uchwale podkreśla się, że pracownicy mobilni są grupą osób pracujących w warunkach stałego przemieszczania się (podróży). Podróż nie stanowi u nich zjawiska wyjątkowego, lecz jest normalnym wykonywaniem obowiązków pracowniczych. Specyfika takiego zatrudnienia i konieczność odmiennego potraktowania widoczna jest nawet w dyrektywie ustalającej wymagania w zakresie bezpieczeństwa i ochrony zdrowia (dyrektywa nr 2003/88/WE z dnia 4 listopada 2003 dotycząca niektórych

aspektów czasu pracy). Sąd Najwyższy zwrócił uwagę na zjawisko nadużywania prawa do zwrotu należności z tytułu podróży służbowych tj. zawyżania diet kosztem niższego wynagrodzenia. Diety i ryczałty wypłacane z tego tytułu w praktyce stają się bowiem stałym nieopodatkowanym dodatkiem do wynagrodzenia ustalonego w umowie między stronami, przez co pracownicy mobilni nie otrzymują należnego i ekwiwalentnego względem świadczonej pracy wynagrodzenia, ale nieopodatkowany i „niezusuwany” zwrot kosztów utrzymania, co jest na rękę przede wszystkim pracodawcom i na krótką metę także pracownikom. Wykładnia przyjęta przez Sąd Najwyższy w uchwale z 2008 r., wyłączająca pracowników mobilnych z zakresu regulacji zawartej w art. 77⁵ § 1 kp, została potwierdzona w kolejnych wyrokach Sądu Najwyższego (zob. np. wyrok SN z 10 lutego 2015 r. w sprawie II UK 225/13 i powołane tam orzecznictwo, wyrok SN - Izba Pracy z 28.01.2015 I PK 154/14). W związku z wydaną przez Sąd Najwyższy uchwałą z 2008 r. ustawodawca zdecydował się na nowelizację ustawy o czasie pracy kierowców. Nowelizacja ustawy o czasie pracy kierowcy z 2010 r. poprzez wprowadzenie nowej definicji podróży służbowej w odniesieniu do kierowców de facto zlikwidowała skutki uchwały Sądu Najwyższego z 2008 r. (w zakresie tej grupy pracowników). W uchwale składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego - Izba Pracy, (...) i Spraw Publicznych z 12 czerwca 2014 r. II PZP 1/14 Sąd Najwyższy nie nadał mocy zasady prawnej, o której mowa w art. 61 § 6 ustawy z 23 listopada 2002 r. o Sądzie Najwyższym (Dz.U.2016.1254). Stanowi ona odpowiedź na pytanie prawne zadane w konkretnej sprawie przez skład rozpoznający skargę kasacyjną, i ma charakter wiążący jedynie w danej sprawie.

Podobny charakter ma uchwała Sądu Najwyższego w sprawie I PZP 3/14. Oddalając powództwo kierowcy, Sąd Najwyższy zaakcentował „że cytowana i eksponowana przez powoda uchwała Sądu Najwyższego z dnia 12 czerwca 2014 r. w sprawie I PZP 1/14 w swej sentencji posługuje się pojęciem „zwrotu kosztów”. Z uzasadnienia płynie wniosek Sądu Najwyższego, iż pracodawcy powinni wypłacić kierowcom ryczałt jedynie w sytuacji, jeśli co prawda zapewnili kabinę wyposażoną w miejsce do spania, ale kierowca z niej nie skorzystał (np.: idąc do hotelu) i poniósł koszt, którego nie potrafi udokumentować rachunkiem, ale jednocześnie kierowca potrafi tą okoliczność wykazać w inny sposób. Kierowcy, którzy odbyli nocleg poza pojazdem, nawet jeśli nie posiadają rachunku, ale potrafią udokumentować że ponieśli koszt otrzymują właśnie ryczałt. Jak słusznie ocenił Sąd Najwyższy w tej uchwale, sam fakt udostępnienia kierowcy kabiny wyposażonej w miejsce do snu nie stanowi automatycznego potwierdzenia, że kierowca skorzystał z bezpłatnego noclegu, ale jednocześnie nie wykluczył takiej możliwości, że kierowca z kabiny skorzysta i kosztu nie poniesie, wówczas brak podstaw do wypłaty ryczałtu”.

Trybunał wskazał, iż pomimo, iż uchwała Sądu Najwyższego z 2014 r. nie ma mocy zasady prawnej, to jednak potwierdzenie jej w kolejnej uchwale powiększonego składu Sądu Najwyższego (w sprawie I PZP 3/14) oraz w kolejnych wyrokach Sądu Najwyższego, pozwala przyjąć, iż mają one dominujący i bezpośredni wpływ na orzecznictwo sądów powszechnych.

Trybunał Konstytucyjny wskazał też, iż z art. 2 Konstytucji wynika zasada prawidłowej legislacji. Zasada ta przewiduje m.in., że niedopuszczalne jest stosowanie w przepisach tzw. odesłań kaskadowych tzn. takich, w który przepis odsyła do przepisu już zawierającego odesłanie do jeszcze innego przepisu w sytuacji, gdy taka technika prawodawcza uniemożliwia dokonanie spójnej wykładni prawa i określenie praw i obowiązków adresatów normy prawnej.

W ocenie Trybunału z takim przypadkiem mieliśmy do czynienia w sprawie ryczałtów za noclegi, gdzie art. 21 a ustawy o czasie pracy kierowców odsyłał do przepisu kodeksu pracy, a ten z kolei odsyłał do przepisów rozporządzenia, co mogło znacząco utrudnić określenie, które przepisy znajdują zastosowanie do przewoźników i kierowców. Nadto Trybunał stwierdził, iż zasady prawidłowej legislacji uniemożliwiają odsyłanie do przepisów nieadekwatnych do sytuacji prawnej osób, których miałoby dotyczyć odesłanie. Z tego względu przyjął, że niedopuszczalne było zastosowanie w stosunku do kierowców przepisów rozporządzeń o należnościach z tytułu podróży służbowych regulujących uprawnienia pracowników wykonujących pracę o zupełnie innym charakterze niż kierowcy, którzy przebywają w podróży służbowej w zasadzie przez cały czas wykonywania pracy. Dodatkowo Trybunał wskazał, iż taka regulacja ukształtowała na niekorzyść sytuację prawną tych podmiotów, które w celu uniknięcia konieczności wypłacania ryczałtów za noclegi dokonywały zakupu odpowiednio wyposażonych pojazdów umożliwiających nocleg w kabinie.

Trybunał nie odroczył wejścia w życie orzeczenia, co oznacza, iż wyrok ten znajdzie zastosowanie zarówno do wszystkich spraw o zapłatę ryczałtu będących w toku, jak i tych już zakończonych. Stwierdzenie niekonstytucyjności przepisu skutkuje niemożliwością zastosowania go przez sąd, gdyż powoduje jego trwałą eliminację z systemu prawnego. Orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego posiadają walor mocy powszechnie obowiązującej i są ostateczne. Wyroki Trybunału Konstytucyjnego wchodzi w życie z dniem ogłoszenia ich w odpowiednim dzienniku urzędowym, a zatem tego dnia przepisy niekonstytucyjne tracą moc obowiązującą.

Wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 24.11.2016r. nie ma na celu usunięcia wątpliwości interpretacyjnych przepisów poprzez przesądzenie, który z możliwych wariantów powinien być przyjęty przez sądy, ale jego celem jest wyeliminowanie niezgodnej z Konstytucją normy wynikającej z przepisów dotyczących kierowców wykonujących zadania w międzynarodowym transporcie drogowym i ma walor porządkujący.

Przedmiotowy wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 24.11.2016r. obowiązuje od momentu ogłoszenia go w Dzienniku Ustaw, czyli po dniu 29.12.2016r., ale znajduje także zastosowanie do sytuacji zaistniałych po uchwale 7 sędziów Sądu Najwyższego, (w tym objętych już zapadłymi wyrokami i tymi sprawami, które się toczą), gdyż rozpatrywane stany prawne wystąpiły w momencie, gdy niezgodność z Konstytucją już zaistniała. Sąd zatem pomija zastosowanie przepisu, który utracił swoją moc obowiązującą również do stanów istniejących przed ogłoszeniem w odpowiednim dzienniku urzędowym.

Po wyeliminowaniu przez omawiany wyżej wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 24.11.2016r. normy prawnej wynikającej z przepisów art. 21a ustawy o czasie pracy kierowców i art. 77⁵ § 3-5 kodeksu pracy oraz przepisów Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 29 stycznia 2013 r. w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej, dotyczącej zakwalifikowania pracy kierowców do podróży służbowej i przysługiwania z tego tytułu diet i ryczałtów za noclegi, w ocenie sądu brak jest podstawy prawnej do zasądzenia diet i ryczałtów z tytułu podróży służbowych kierowcom bez względu czy wykonują oni pracę na terenie kraju czy też poza nim.

W przedmiotowej sprawie bezsporne było to, iż powód J. B. spędzał noclegi w kabinie samochodu i że nie przedłożył pozwanemu pracodawcy żadnych rachunków za noclegi oraz nie wykazał też żadnymi innymi wnioskami dowodowymi, iż poniósł koszty noclegu w motelach, hotelach czy pensjonatach.

W ocenie sądu, po stwierdzeniu niekonstytucyjności przepisu art. 21a ustawy o czasie pracy kierowców, nie ma podstawy prawnej do stosowania w stosunku do kierowców przepisu art. 21a ustawy o czasie pracy kierowców i art. 77⁵ k.p. oraz rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie wysokości oraz warunków ustalenia należności przysługujących w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju i Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 29 stycznia 2013 r. w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej (np. co do diet czy ryczałtów za noclegi), a to oznacza, iż podstawę dochodzonych w tym zakresie przez pracownika roszczeń stanowić może umowa o pracę zawarta pomiędzy stronami oraz regulamin wynagradzania obowiązujący u pozwanego pracodawcy.

Jak wskazuje materiał dowodowy zgromadzony w sprawie, powodowi J. B. z góry znane były warunki pracy i płacy na stanowisku kierowcy u pozwanego pracodawcy, akceptował taki stan rzeczy już w chwili zatrudnienia, a jednocześnie korzystał z odpoczynków w kabinie samochodu, za które nie poniósł kosztów.

Wreszcie, co istotne, w zawartej pomiędzy stronami umowy o pracę strony nie uregulowały kwestii rozliczenia podróży służbowych, a to oznacza, iż zasadność dochodzonego przez powoda roszczenia o ryczałty za noclegi, należy ocenić zgodnie z postanowieniami Regulaminu Wynagradzania, obowiązującego u pozwanego pracodawcy.

W przedmiotowej sprawie, w świetle wydanego przez Trybunał Konstytucyjny wyroku z dnia 24.11.2016 sygn. akt K 11/15 weryfikacji podlega jedynie to, czy kwota ryczałtu za noclegi, o której mowa w Regulaminie Wynagradzania, została powodowi W. J. wypłacona i to w prawidłowej wysokości.

Z opinii biegłego sądowego z zakresu rozliczania czasu pracy kierowców, podróży i wynagrodzeń kierowców w transporcie drogowym wynika, iż pozwany pracodawca wypłacił powodowi J. B. łącznie z tytułu rozliczenia delegacji służbowych kwotę 34.899,33 złotych, w tym tytułem diet krajowych i zagranicznych kwotę 27.843,33 zł oraz tytułem ryczałtu za noclegi kwotę 7.056,00 złotych, która to kwota jest o 4.705,06 złotych wyższa od należności wyliczonych przez biegłego.

Z wyliczeń biegłego wynika również i to, że w spornym okresie pozwany pracodawca, zgodnie z obowiązującym Regulaminem Wynagradzania, powinien wypłacić powodowi kwotę **22.253,48 zł tytułem ryczałtu za noclegi** i kwotę **7.940,79 zł tytułem diet**, a faktycznie na rzecz powoda została uregulowana kwota **7.056,00 zł tytułem ryczałtu za nocleg** oraz kwota **27.843,33 zł** tytułem diet krajowych i zagranicznych.

Zdaniem Sądu, przyjęta nomenklatura nie ma tu przesądzającego znaczenia, gdyż z dokonanych przez biegłego wyliczeń wynika wprost, że pozwany pracodawca wypłacał powodowi J. B. w trakcie trwania stosunku pracy należności z tytułu delegacji za podróże służbowe, w wyższej wysokości niż określone w w/w Regulaminie Wynagradzania, co spowodowało ich nadpłatę w kwocie 4.705,05 złotych.

W tej sytuacji trudno jest zgodzić się ze stanowiskiem pełnomocnika powoda, iż nie jest możliwe zaliczenie powstałej nadpłaty z tytułu diet na poczet należnych ryczałtów za noclegi, gdyż w rozpoznawanej sprawie powód dochodzi należności z tytułu ryczałtów za noclegi, a nie z tytułu podróży służbowych.

W ocenie sądu, ważne jest bowiem to, czy strony skonkretyzowały np. w zawartej umowie o pracę czy też w obowiązującym regulaminie wynagradzania, że dieta dotyczy tylko wyżywienia i że nie obejmuje jeszcze innych należności z tytułu podróży służbowych.

W okolicznościach rozpoznawanej sprawy, strony w zawartej umowie o pracę, nie wprowadziły żadnego postanowienia, iż dieta obejmuje tylko koszty utrzymania. Taki zapis nie został również umieszczony w Regulaminie Wynagradzania, co oznacza, iż może ona również obejmować jeszcze inne należności z tytułu podróży służbowych.

Ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego wynika bowiem, iż powodowi J. B. jako pracownikowi w okresie objętym żądaniem pozwu, z tytułu podróży służbowych wypłacane były diety zagraniczne w wysokości wyższej tj. 50 Euro od ustalonej w obowiązującym Regulaminie Wynagrodzenia (20 Euro) co wskazuje, iż obejmowały one również ryczałty za noclegi, na co wskazywał pełnomocnik strony pozwanej w składanych pismach procesowych.

Z powyższych względów, Sąd oddalił wniesione powództwo w całości jako niezasadne .

Ponieważ na rozprawie w dniu 19.12.2017r., pełnomocnik powoda cofnął powództwo ponad kwotę 15.197,00 złotych wraz ze zrzeczeniem się roszczenia, przeto z powyższych względów, Sąd na podstawie art. 355 § 1 k.p.c. orzekł jak w punkcie 2 wyroku.

Podstawę prawną rozstrzygnięcia punkt 3 wyroku stanowił przepis art. 102 k.p.c., który przewiduje możliwość nieobciążenia strony przegrywającej sprawę obowiązkiem zwrotu, wygrywającemu przeciwnikowi, kosztów procesu w całości lub części, ale jako wyjątek od podstawowej, unormowanej w art. 98 § 1 k.p.c., zasady musi być interpretowany w sposób ścisły. Nie jest dopuszczalne bowiem dokonywanie wykładni rozszerzającej omawianego przepisu.

Wskazać ponadto należy, iż przepis art. 102 k.p.c. nie konkretyzuje pojęcia wypadków szczególnie uzasadnionych, pozostawiając ich kwalifikację, przy uwzględnieniu całokształtu okoliczności danej sprawy, sądowi. Podstawę do jego zastosowania stanowią konkretne okoliczności danej sprawy, przekonujące o tym, że w danym przypadku obciążenie strony przegrywającej kosztami procesu na rzecz przeciwnika byłoby niesłuszne, niesprawiedliwe. Do

kregu „wypadków szczególnie uzasadnionych” zaliczyć należy okoliczności związane z samym przebiegiem procesu tj. wynikające z charakteru żądania poddanego rozstrzygnięciu, jego znaczenia dla strony, przedawnienie, prekluzja, jak i te leżące na zewnątrz tj. stan majątkowy i sytuacja życiowa strony przegrywającej. Powyższe okoliczności powinny być oceniane przede wszystkim z uwzględnieniem zasad współżycia społecznego (vide: postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 1 grudnia 2011 r. sygn. akt I CZ 26/11).

W przedmiotowej sprawie, z poczynionych przez Sąd ustaleń wynika, iż w chwili obecnej powód J. B. pracuje zawodowo w charakterze kierowcy, jeżdżąc na trasach krajowych i z tego tytułu otrzymuje wynagrodzenie w kwocie 2.000,00 złotych.

Mając na uwadze wysokość kosztów procesu podlegających zasądzeniu na rzecz strony pozwanej jak i sytuację materialną i życiową powoda oraz charakter dochodzonego roszczenia Sąd uznał, iż w rozpoznawanej sprawie zostały spełnione przesłanki wyczerpujące znamiona wypadku szczególnie uzasadnionego, o którym mowa w art. 102 k.p.c.

Z tych też względów, Sąd orzekł jak w sentencji wyroku.